

ผลงานแนวปฏิบัติที่ดี (ด้านการผลิตบัณฑิต)

1. แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง แนวทางในการเตรียมความพร้อมในการสอบครูผู้ช่วย

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่งานสอบครูผู้ช่วยถือเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะนำไปสู่การก้าวเข้าสู่วิชาชีพครูอย่างมั่นคง ผู้เข้าสอบจึงควรมีแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมและเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรและประกาศเกณฑ์การสอบอย่างละเอียด เพื่อให้เข้าใจขอบเขตและสาระสำคัญของการสอบอย่างถูกต้อง จากนั้นจึงจัดทำแผนการอ่านหนังสือและการฝึกทำข้อสอบอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยให้การเตรียมตัวมีทิศทางและสามารถครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นได้ครบถ้วน

นอกจากนี้ การใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Active Learning เช่น การทำแผนผังความคิด (mind map) การสรุปเนื้อหาเป็นตารางเปรียบเทียบ หรือการจับกลุ่มติวกับเพื่อนผู้สอบ จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึกและเพิ่มความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งการฝึกทำข้อสอบเก่าและข้อสอบจำลองยังช่วยประเมินระดับความรู้ ความเข้าใจ และทำให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

การบริหารเวลาอย่างสมดุลระหว่างการอ่านหนังสือ การพักผ่อน และการออกกำลังกายก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะช่วยให้ร่างกายและจิตใจพร้อมต่อการสอบ และสามารถรักษาสมาธิได้ดี นอกจากนี้การเตรียมด้านวิชาการแล้ว ผู้เข้าสอบควรพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจริงของครู ไม่ว่าจะเป็นการจัดการชั้นเรียน การสื่อสาร หรือการวัดและประเมินผล ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการฝึกปฏิบัติตามสมรรถนะรายชั้นปี การประเมินความรอบรู้รายชั้นปี การสอบสอนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตลอดจนการสอบประมวลความรู้ก่อนออกฝึกประสบการณ์จริง

ท้ายที่สุด การทบทวนความรู้เพื่อเตรียมตัวสอบแข่งขันบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูในตำแหน่งครูผู้ช่วย เป็นการสังสมทั้งความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการสอบและเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานในสายวิชาชีพครูอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

2. หน่วยงาน

สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

3. คณะทำงาน

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะวรรณ ปิ่นแก้ว
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตรภณ สุนทร
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกอร สว่างศรี
- 4) อาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง

4. บทสรุปแนวปฏิบัติที่ดี

การเตรียมสอบครูผู้ช่วยที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการวางแผนที่ชัดเจน การมีวินัยในตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการฝึกปฏิบัติจริง โดยมีทั้งการอ่านเชิงลึกและการทบทวนเชิงกว้าง เพื่อสร้างความมั่นใจและความพร้อมรอบด้านทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยการเตรียมความพร้อมที่ดีจะนำมาสู่การสอบที่มีคุณภาพ ซึ่งแนวปฏิบัติที่ดีได้มีวิธีการที่ช่วยให้นักศึกษาที่จบออกไปเป็นบัณฑิตครูที่มีประสิทธิภาพ เป็นเสมือนตัวเตอร์ให้กับนักศึกษาในการฝึกทำโจทย์ข้อสอบ และเตรียมตัวในการไปสอบ ทำให้นักศึกษาไม่ตื่นสนามสอบ คุ่นชิน เกิดความไม่ประหม่าในการสอบ ส่งผลให้นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีผลการสอบครูผู้ช่วยที่มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังนำไปสู่การขยายผลไปยังสาขาครุศาสตร์ด้านอื่น ๆ ด้วย

5. ที่มาและความสำคัญของแนวปฏิบัติที่ดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา เป็นสาขาวิชาที่ทำหน้าที่รับผิดชอบหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา (ค.บ. 4 ปี) ซึ่งในปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2568) มีจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ชั้นปีละ 3 ห้องเรียน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยเมื่อนักศึกษาเข้าสู่ชั้นปีที่ 3 นักศึกษาทุกคนจะต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพครู และเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะสอบแข่งขันเพื่อรับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการ ตำแหน่งครูผู้ช่วย ซึ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมา บัณฑิตหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา สามารถสอบผ่านเกณฑ์และได้รับการขึ้นบัญชีเพื่อรอเรียกบรรจุและได้รับการเรียกบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการ ตำแหน่งครูผู้ช่วยได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งบัณฑิตศิษย์เก่าบางส่วนสมัครเพื่อรับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูในสังกัดอื่นๆ เช่น ข้าราชการครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ข้าราชการครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งข้าราชการครูสังกัดอาชีวศึกษา ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมของนักศึกษา ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการเตรียมความพร้อมในการสอบครูผู้ช่วย พบว่า สาขาวิชาสังคมศึกษามีกิจกรรมต่าง ๆ ในการเตรียมความพร้อมให้แก่ นักศึกษา เช่น การฝึกปฏิบัติตามสมรรถนะรายชั้นปี การประเมินความรอบรู้รายชั้นปี การสอบสอนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การสอบประมวลความรู้ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการทบทวนความรู้เพื่อเตรียมตัวสอบแข่งขันเพื่อรับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครู ตำแหน่งครูผู้ช่วย เป็นต้น

การสอบครูผู้ช่วยเป็นด่านแรกในการก้าวสู่เส้นทางวิชาชีพครู ซึ่งต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพ การเตรียมความพร้อมที่ดีจึงช่วยเพิ่มโอกาสในการสอบผ่าน ลดความเครียด และส่งเสริมให้ผู้เข้าสอบมีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นครูมืออาชีพ

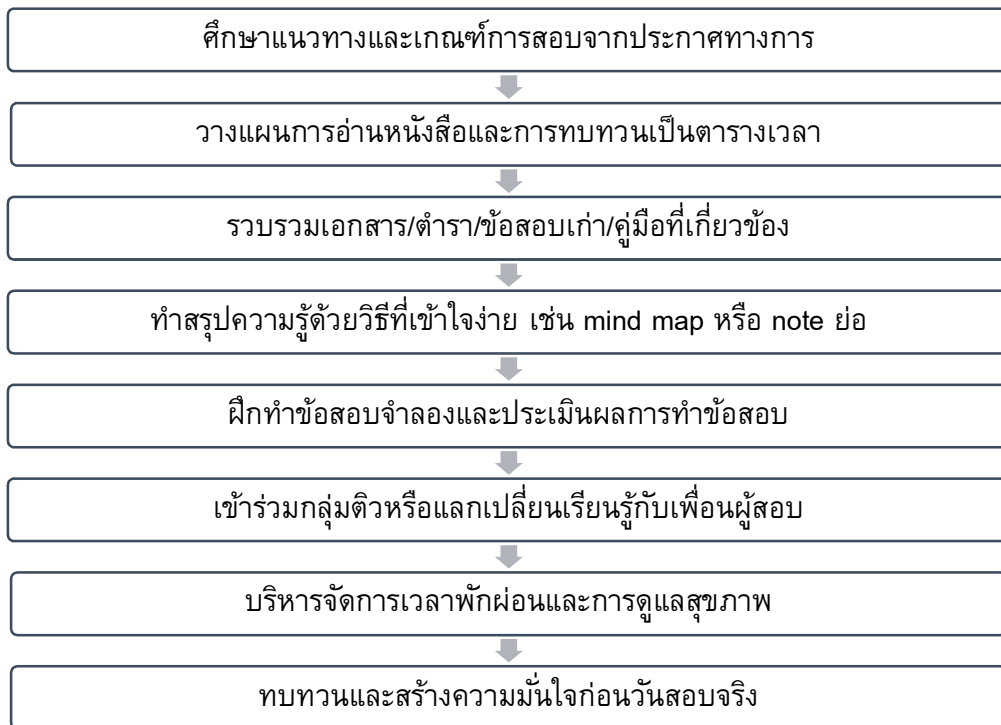
6. วัตถุประสงค์

- 6.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบครูผู้ช่วยอย่างเป็นระบบ
- 6.2 เพื่อสร้างความมั่นใจและเพิ่มโอกาสในการสอบผ่าน
- 6.3 เพื่อปลูกฝังทักษะและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูตั้งแต่กระบวนการเตรียมสอบ

7. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 7.1 ศึกษาแนวทางและเกณฑ์การสอบจากประกาศทางการ
- 7.2 วางแผนการอ่านหนังสือและการทบทวนเป็นตารางเวลา
- 7.3 รวบรวมเอกสาร/ตำรา/ข้อสอบเก่า/คู่มือที่เกี่ยวข้อง
- 7.4 ทำสรุปความรู้ด้วยวิธีที่เข้าใจง่าย เช่น mind map หรือ note ย่อ
- 7.5 ฝึกทำข้อสอบจำลองและประเมินผลการทำข้อสอบ
- 7.6 เข้าร่วมกลุ่มติวหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนผู้สอบ
- 7.7 บริหารจัดการเวลาพักผ่อนและการดูแลสุขภาพ
- 7.8 ทบทวนและสร้างความมั่นใจก่อนวันสอบจริง

แผนภาพขั้นตอนการดำเนินงาน

8. แนวปฏิบัติที่ดี (วิธีการ / กระบวนการ / แนวทางการดำเนินงานตาม PDCA)

	การดำเนินงาน
วางแผน (Plan)	รวบรวมข้อมูลคุณลักษณะบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของผู้ใช้บัณฑิต หน้าที่ ความรับผิดชอบและภาระงานของครูสังคมศึกษาในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้แบบต่าง ๆ การจัดทำสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย รวมทั้งศึกษาข้อมูลจรรยาบรรณวิชาชีพครู คุณธรรมสำหรับครู ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาความรู้พื้นฐานสำหรับครูสังคมศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อนำมาบูรณาการและสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ นอกจากนี้สาขาวิชาสังคมศึกษายังสร้างแผนกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาโดยการประสานกับโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
ปฏิบัติ (Do)	ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการบูรณาการและสอดแทรกเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริง ทั้งการทดลองสอนในชั้นเรียน และการออกไปสอนในสถานศึกษาจริง โดยให้ครูในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ส่งเสริมการผลิตสื่อการสอนและคิดค้นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย รวมทั้งจัดกิจกรรมทบทวนความรู้และประเมินความรู้พื้นฐานให้แก่นักศึกษาในแต่ละชั้นปี มีการนำแนวข้อสอบจริงในรายวิชาเอกสังคมศึกษาที่ใช้ในการสอบแข่งขันมาให้นักศึกษาทดลองทำ ตลอดจนมีการเชิญวิทยากร ศิษย์เก่าที่มีความรู้ความสามารถแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดประสบการณ์ นอกจากนี้ยังมีการสร้างกลุ่มออนไลน์สำหรับแจ้งข้อมูล ความรู้ และสาระสำคัญต่างๆ รวมทั้งสร้างคลิปเพื่อเฉลยข้อสอบและทบทวนเนื้อหาเพื่อเตรียมตัวในการสอบ
ตรวจสอบ (Check)	ตรวจสอบความพร้อมของนักศึกษาก่อนเข้าสอบครูผู้ช่วยโดยให้นักศึกษาฝึกทำโจทย์ข้อสอบย้อนหลัง ให้นักศึกษาประเมินความรู้และความพร้อมของตนเองก่อนเข้าสอบ มีการทบทวนและประเมินความรู้ด้านสังคมศึกษารายสาระทั้ง 5 สาระ คือ ศาสนา หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ และหากนักศึกษามีผลการประเมินความรู้สาระใดต่ำกว่าเกณฑ์ (ร้อยละ 60) สาขาวิชาจะจัดการเสริมความรู้เพิ่มเติม
แก้ไข (Action)	นักศึกษาเข้าสอบครูผู้ช่วยตามเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ซึ่งหลังจากการสอบสาขาวิชาจะมีการรวบรวมข้อมูล โดยการให้นักศึกษาแจ้งผลการสอบแข่งขัน รวมทั้งมีการให้นักศึกษาที่เข้าสอบในแต่ละปีช่วยกันจัดจำแนกข้อสอบ ประเด็นเนื้อหาที่ใช้ในการสอบคัดเลือกเพื่อนำมาวิเคราะห์แนวข้อสอบสำหรับเตรียมความพร้อมในการสอบปีถัดไป

9. ผลกระทบที่เป็นประโยชน์หรือสร้างคุณค่า

- 9.1 เพิ่มโอกาสในการสอบผ่านและก้าวเข้าสู่วิชาชีพครู
- 9.2 ผู้สอบมีทักษะในการจัดการเวลาและวางแผนอย่างเป็นระบบ
- 9.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาตนเอง
- 9.4 ลดความเครียดและความกังวลในการสอบ
- 9.5 สร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

10. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- 10.1 การมีวินัยในตนเองและการปฏิบัติตามแผนอย่างต่อเนื่อง
- 10.2 การเลือกใช้สื่อและแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัย
- 10.3 การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน หรือกลุ่มตัว
- 10.4 การบริหารเวลาและการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม

11. อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ปัญหา/อุปสรรค

1. ข้อมูลที่ใช้เตรียมสอบไม่ครบถ้วนหรือไม่ทันสมัย
2. ขาดแรงจูงใจหรือมีวินัยไม่เพียงพอ
3. ภาระงานหรือภารกิจส่วนตัวกระทบต่อเวลาการอ่านหนังสือ
4. ความเครียดหรือความกังวลเกินไปจนส่งผลต่อประสิทธิภาพ

แนวทางแก้ไข

1. รวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น เว็บไซต์ ก.ค.ศ. หรือคู่มือการสอบล่าสุด
2. ตั้งเป้าหมายและใช้เทคนิคการสร้างแรงจูงใจ เช่น การให้รางวัลตนเองเมื่อทำตามแผน
3. จัดตารางเวลาอย่างยืดหยุ่นและกำหนดช่วงเวลาการอ่านที่เหมาะสมกับตนเอง
4. ใช้วิธีผ่อนคลาย เช่น การออกกำลังกาย ทำสมาธิ หรือพูดคุยกับผู้มีประสบการณ์

12. แนวทางการเผยแพร่ (ถ้ามี)